

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ และการนำเสนอ เชิงนิเทศศาสตร์ การวิเคราะห์ผู้รับสาร

สัปดาห์ที่: 6

ผศ.วิภาณี แม้นอินทร์

❖ กระบวนการสร้างสารและการนำเสนอ เชิงนิเทศศาสตร์ ❖

ผู้ส่งสาร/ผู้สื่อสาร จุดเริ่มต้นการส่งข้อความ

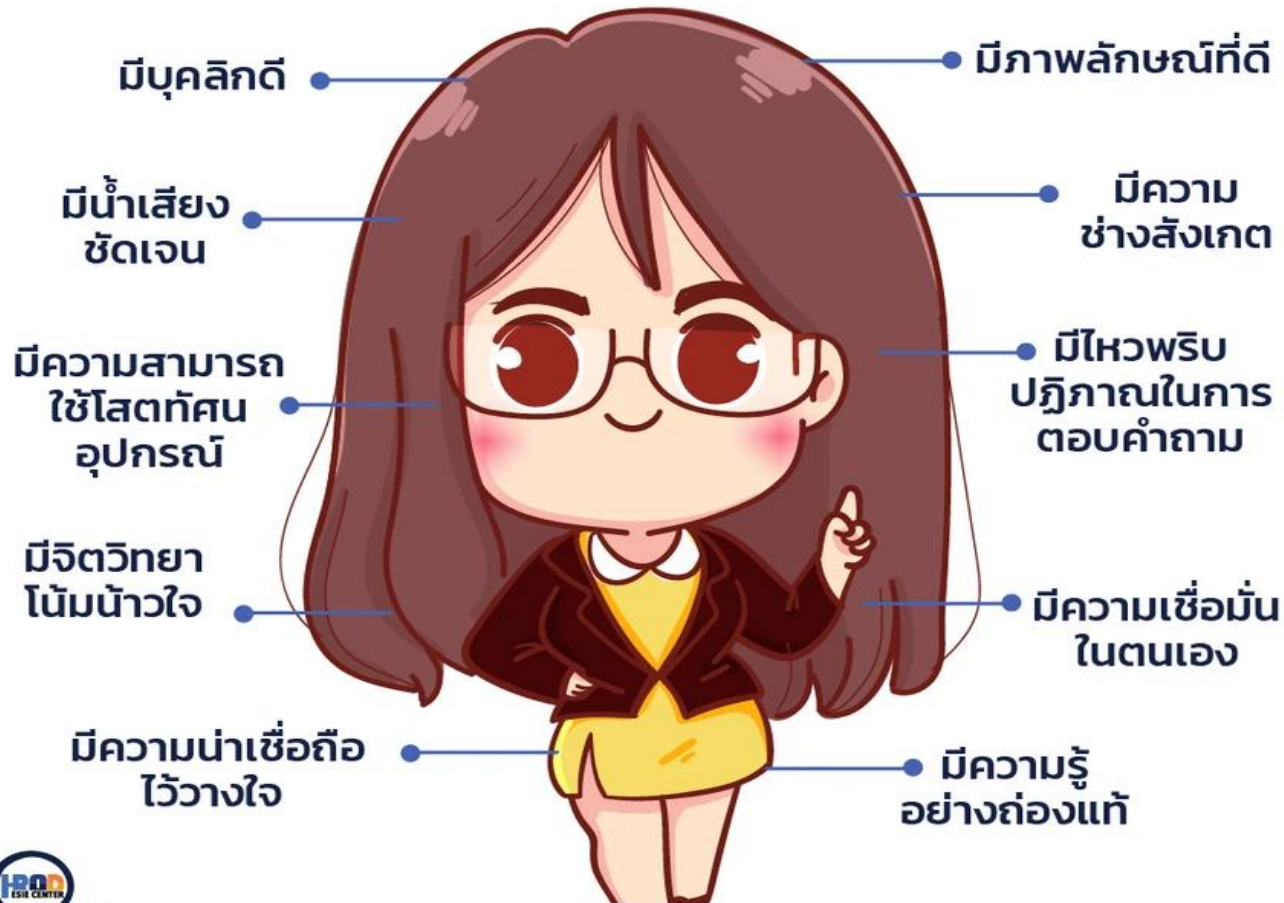
ใช้หลักความน่าเชื่อถือและ
ความน่าดึงดูดของผู้ส่งสาร
(Sender's credibility and
attractiveness)

 มีความเชี่ยวชาญ
(Expertise), มีความน่าเชื่อถือ
(Trustworthiness), ได้รับความ
นิยม (Goodwill)

ประยุกต์ใช้หลักของ
อริสโตเติล

 Ethos, Pathos, และ
Logos

คุณสมบัติของผู้นำเสนอ

WWW.HRODTHAI.COM

สถาบันฝึกอบรมด้านทรัพยากรมนุษย์ - Hrodthai.com By Toppro

<https://www.hrodthai.com/single-post/เทคนิคการนำเสนออย่างมืออาชีพ>

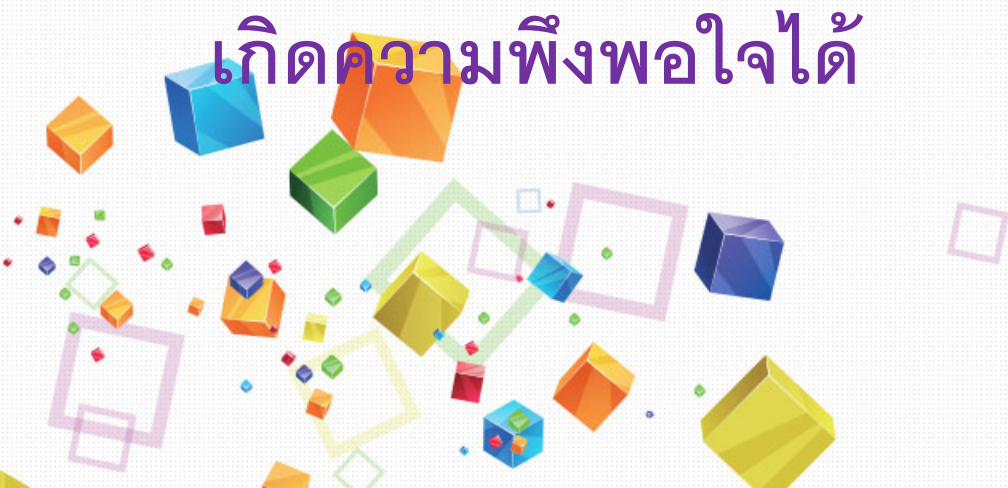
สาร เนื้อหาของการพูดและนำเสนอ

 การออกแบบสาร คือ กระบวนการสื่อสารที่ผู้สร้างสารปรุงแต่งสารที่ส่งไปให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจสารตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสารเป็นการสื่อสารที่ผู้สร้างสารตั้งใจหรือวางแผนไว้
(อวยพร พานิช, 2549)

➔ **สีโนบล สายเพชร (2561)** การออกแบบ
สาร หมายถึง การวิเคราะห์ วางแผน นำเสนอ และ
ทำความเข้าใจในสาร

โดยสาร ณ ที่นี้ หมายความว่ารวมถึง
เนื้อหาและรูปแบบ การออกแบบสารที่ดีจะนำไปสู่
ความเป็นสุนทรียศาสตร์ของสาร ทำให้ผู้รับสาร
เกิดความพึงพอใจได้

❖ ขั้นตอนการสร้างสรรค์สาร ❖ (Pettersson, 2012)

1. ผู้ส่งสารกำหนดความหมาย จะผลิตสารให้มีความหมายว่าอย่างไร
2. ขั้นตอนการออกแบบ เลือกว่าจะใช้หลักการ และเครื่องมือใดในการออกแบบ
3. ออกแบบสาร
4. ส่งต่อสารไปยังผู้รับสาร (ผู้รับสารแต่ละคนมีบริบททางสังคมหรือบริบทอื่น ๆ เป็นตัวกำกับการตีความ

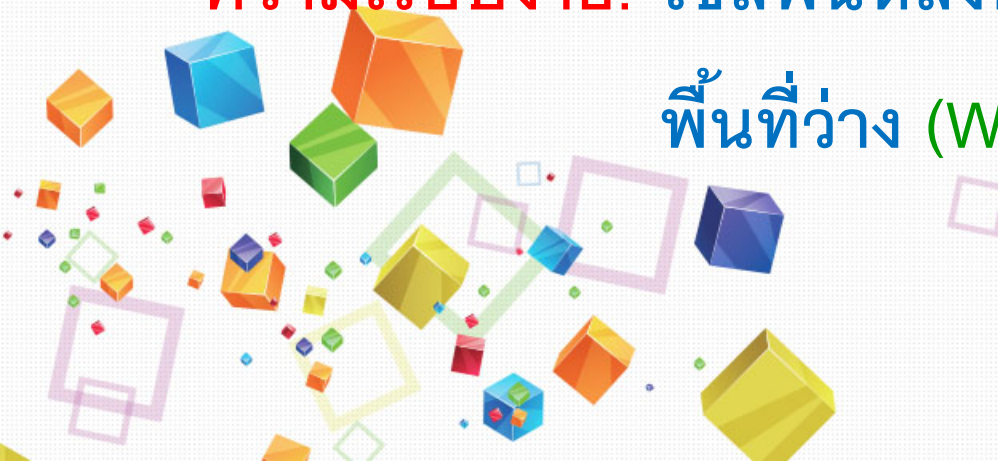
Tip การออกแบบสาร

1. การจัดโครงสร้างและการจัดวาง (Structure & Layout)

จัดลำดับ: เนื้อหาต้องมีระเบียบ อ่านง่าย จากบนลงล่าง
ซ้ายไปขวา

หนึ่งสไลด์ หนึ่งความคิด: ข้อความและภาพในสไลด์ควรมี
เพียงหนึ่งแนวคิดหลัก

ความเรียบง่าย: ใช้สีพื้นหลังอ่อน ไม่รบกวนสายตา และมี
พื้นที่ว่าง (White Space) เพียงพอ

Tip การออกแบบสาร

ความสม่ำเสมอ: ใช้รูปแบบ (Template), สี, ฟอนต์, และ
ตำแหน่งองค์ประกอบเดียวกันในทุก
สไลด์

ความสมดุล: จัดวางองค์ประกอบให้ดูสมดุลทั้งแบบมี
แบบแผน (Formal) หรือไม่มีแบบแผน

Tip การออกแบบสาร

2. การเลือกใช้สื่อและองค์ประกอบ (Media & Elements)

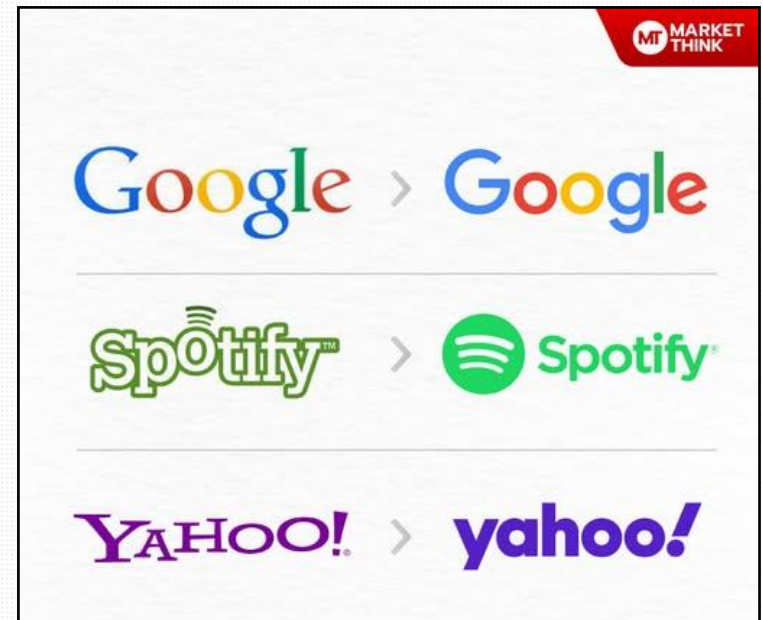
ตัวอักษร: เลือกฟอนต์ที่อ่านง่าย ขนาดเหมาะสม

เช่น Sans-serif

<https://goterrestrial.com/2020/11/19/serif-and-san-serif/>

ให้ความรู้สึก ทันสมัย เรียบง่าย สะอาด
ตา เข้าถึงง่าย รู้สึกมินิมอล และเหมาะ
กับการแสดงผลบนหน้าจอ นิยมใช้เพื่อ
สร้างภาพลักษณ์ที่ดูอ่อนเยาว์ มีสไตล์
และเป็นกันเอง

Tip การออกแบบสาร

5 ไอเดีย จับคู่สีที่ใช้ ใช้สร้าง Branding ให้แข็งแรง

MT MARKET THINK

สีคู่ตรงข้าม

(Complementary Colors)

- เลือกจับคู่สีที่อยู่ตรงข้ามกัน
- ทำได้ง่ายที่สุด ได้สีที่ตัดกัน ช่วยเพิ่มความโดดเด่นให้งานออกแบบ

ตัวอย่างการจับคู่สี

สีในโทนเดียวกัน

(Monochromatic Colors)

- ใช้สีหลักเพียงสีเดียว
- แต่มีการปรับโทนให้มีความมืด-สว่าง หรือความอ่อน-สด ที่ต่างกัน

ตัวอย่างการจับคู่สี

สีข้างเคียง

(Analogous Colors)

- เลือกใช้สีที่อยู่ทางด้านซ้าย และขวาของสีหลัก รวมทั้งหมด 3 สี
- ช่วยทำให้งานออกแบบกลมกลืนไม่โดดไปมา

ตัวอย่างการจับคู่สี

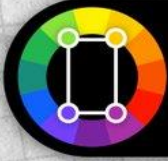

สามสีตรงข้าม

(Triadic Colors)

- เลือกสีที่อยู่ตรงข้ามอีก 2 สี โดยแต่ละสีมีระยะห่างบนวงล้อสีเท่ากัน
- ทำให้งานออกแบบ มีทั้งสีโทนอุ่น และโทนเย็น

ตัวอย่างการจับคู่สี

สี่สีตรงข้าม

(Tetradic Colors)

- จับคู่สี โดยมีทั้งสีที่ใกล้เคียงกัน และสีที่อยู่ตรงข้ามกันในวงล้อสี
- ในลักษณะของรูปทรงสี่เหลี่ยม

ตัวอย่างการจับคู่สี

รู้หรือไม่

Color Wheel คือ วงจรสี หรือบางครั้งก็เรียกกันว่า วงล้อสี เป็นเครื่องมือที่คิดค้นขึ้นตั้งแต่ปี 1666 โดย Sir Isaac Newton หรือที่รู้จักกันดีในฐานะผู้คิดค้นทฤษฎีแรงโน้มถ่วงนั่นเอง

อ้างอิง : Canva, Goterrestrial, Jalearmmedia, Grappik และ RMUTT

สี: ใช้สีที่เข้ากัน (คู่สี)
พื้นเข้ม ตัวอักษรอ่อน
หรือพื้นอ่อน ตัวอักษรเข้ม (ตามหลักสากล)

ภาพและกราฟิก: ใช้
ภาพ วิดีโอ กราฟ
แผนภูมิ เพื่อสื่อสารให้
เข้าใจง่ายขึ้น

Tip การออกแบบสาร

เสียง: ใช้เสียงประกอบที่เหมาะสม หรือการบรรยายด้วยเสียงจะดีกว่าภาพ+เสียง+อักษรพร้อมกัน เพราะป้องกันข้อมูลท่วมทับัน

การเน้น: ใช้สี ลูกศร หรือตัวหนาเพื่อเน้นส่วนสำคัญ

สื่อ สะพานนำข้อความจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

⇒ พิจารณาบริบทผู้ฟัง (จำนวน, ความรู้พื้นฐาน, ความสนใจ), เป้าหมายการสื่อสาร (เพื่อให้รู้, ให้คล้อยตาม, ให้ลงมือทำ), และข้อจำกัด (สถานที่, งบประมาณ, ทักษะผู้นำเสนอ) เพื่อเลือกสื่อที่ชัดเจน, สอดคล้อง, และน่าสนใจ เช่น สไลด์, วิดีโอ, หรือตัวอย่างจริง และออกแบบให้ง่ายต่อการเข้าใจ (Big, Clear, Clean, Simple) เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

Good Presentation

9Expert
Knowledge Provider

<https://www.9experttraining.com/articles/แนะนำการทำงานนำเสนอที่>

Tip การเลือกใช้สื่อในการนำเสนอ

คุณสมบัติและประเภทของสื่อ (Media Properties):

ความเหมาะสมกับเนื้อหา:

สไลด์ (PowerPoint): เหมาะกับข้อมูลทั่วไป, สถิติ, รูปภาพ

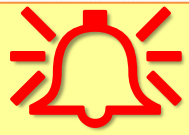
วิดีโอ: เหมาะกับการสาธิต, สร้างอารมณ์, หรือแสดง

กระบวนการ

ตัวอย่างจริง/หุ่นจำลอง: เหมาะกับการเรียนรู้ที่เน้น
ประสบการณ์ตรง, การสัมผัส.

โปสเตอร์/แผ่นพับ: เหมาะกับการนำเสนอแบบ
กลุ่มย่อย, การแจกจ่ายเพื่อทบทวน

Tip การเลือกใช้สื่อในการนำเสนอ

การเข้าถึง: สื่อต้องเข้าถึงง่ายสำหรับผู้รับสาร เช่น บนเว็บ,
สิ่งพิมพ์

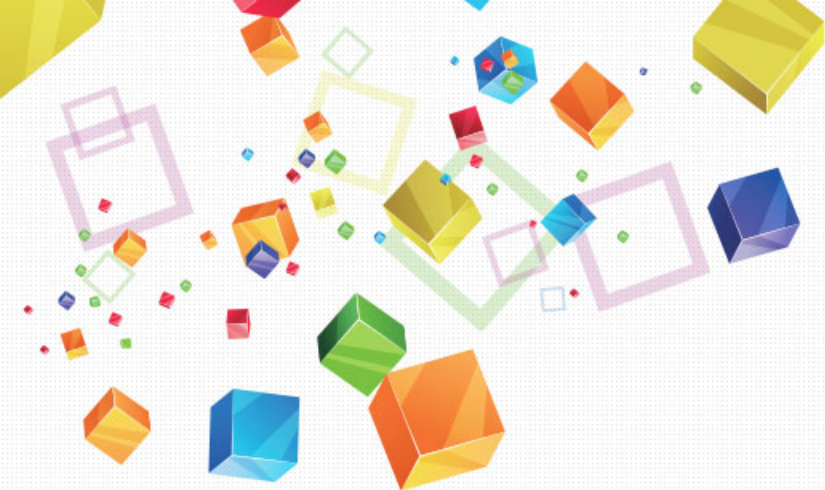
ต้นทุนและการผลิต: พิจารณาค่าใช้จ่ายในการผลิตและ
เผยแพร่

ผู้รับสาร

👉 หัวใจสำคัญของการออกแบบสารเพื่อนำเสนอ

รู้จัก ทำความเข้าใจ และรู้ความต้องการผู้รับสาร

➔ การออกแบบสารเพื่อนำเสนอต้องเริ่มจากการเข้าใจผู้ฟัง (ความต้องการ, พื้นฐานความรู้) เพื่อเลือกเนื้อหาที่ตรงใจ, จัดลำดับให้เข้าใจง่าย (จากง่ายไปยาก), ใช้สื่อภาพและเสียงที่ชัดเจน (ตัวอักษร, สี, กราฟิก) และปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การนำเสนอมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย

ไม่ใช่นำเสนอในสิ่งที่ผู้นำเสนอรู้ แต่ต้องนำเสนอสิ่งที่ผู้ฟังต้องการรู้และเข้าใจได้จริง

❖ การวิเคราะห์ผู้รับสาร ❖

👉 **ไพบูลย์ วัฒนกิจ (2553: 19)** อธิบายว่าแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเปิดรับข่าวสารมีสาเหตุมาจาก 4 ประการ ได้แก่ ความเหงา ความอยากรู้ อยากเห็น ประโยชน์ใช้สอยของตนเองและลักษณะเฉพาะของสื่อมวลชนหรือสื่อต่าง ๆ

 กาญจนนา แก้วเทพ (2541) แบ่งการวิเคราะห์ผู้รับสารเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ 3 แนวทาง

1) แบ่งตาม
ลักษณะเกณฑ์
ของประชากร

- อายุ เพศ
การศึกษาฐานะ
ทางเศรษฐกิจและ
รายได้

2) แบ่งตาม
คุณลักษณะด้าน
จิตวิทยา

- บุคลิกภาพ
แบบต่าง ๆ แบบ
แผนวิธีคิด
ลักษณะทาง
อารมณ์ วิธีชีวิต

3) เกณฑ์เรื่องการ
แสวงหาข่าวสาร
ของผู้รับสาร

- การใช้ประโยชน์
และการได้รับความ
พึงพอใจ

ตัวอย่าง

การออกแบบสาร

ตัวอย่าง การออกแบบบทรายในบริบททางธุรกิจ
การเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ “สมาร์ทโฟน”

การวิเคราะห์และออกแบบบทราย

1. แบ่งกลุ่มผู้ชม: ระบุกลุ่มผู้ชมหลัก เช่น ผู้ที่สนใจในเทคโนโลยี นักธุรกิจ และผู้บริโภคทั่วไป ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความต้องการและความชอบที่แตกต่างกัน

2. ปรับแต่งสาร:

☑ ผู้ที่สนใจในเทคโนโลยี ☞ เน้นที่คุณสมบัติล้ำสมัย
ข้อมูลจำเพาะทางเทคนิค และแง่มุมที่เป็นนวัตกรรม

☑ นักธุรกิจ ☞ เน้นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการ
ทำงาน คุณสมบัติด้านความปลอดภัย และความน่าเชื่อถือ

☑ ผู้บริโภคทั่วไป ☞ เน้นเรื่องการออกแบบที่เป็น
มิตรต่อผู้ใช้ ยกกระตักวิถีการดำเนินชีวิต (Lifestyle) และ

ความคุ้มค่า

3. เลือกช่องทาง:

☑ ผู้ที่สนใจในเทคโนโลยี ☞ ใช้สื่อสังคมออนไลน์และบล็อกที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี

☑ นักธุรกิจ ☞ ใช้ LinkedIn และนิตยสารทางธุรกิจ

☑ ผู้บริโภคทั่วไป ☞ ใช้โฆษณาทางโทรทัศน์ เว็บไซต์ที่เป็นกระแสหลัก และจอแสดงผลในร้านค้า

4. **Feedback Loop:** ติดตามปฏิกริยาผ่านความคิดเห็นบนสื่อสังคมออนไลน์ คำวิจารณ์ รีวิวของลูกค้า และข้อมูลการขาย เพื่อปรับเปลี่ยนสารในอนาคต

5. **ผลลัพธ์:** ด้วยการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้ชมที่แตกต่างกัน และการออกแบบสารที่เฉพาะเจาะจงแต่ละกลุ่ม บริษัทสามารถสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการมีส่วนร่วมและยอดขายได้สูงขึ้น

ตัวอย่าง การออกแบบสารในบริบททางสังคม
สร้างความตระหนักรู้”ความสำคัญของการฉีดวัคซีน”

การวิเคราะห์สาร

1. ผู้ชม: ประชาชนทั่วไป

2. วัตถุประสงค์: เพื่อให้ความรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับ
ประโยชน์ของการฉีดวัคซีนและขจัดความเชื่อผิด ๆ ที่พบบ่อย
ในสังคม

3. เนื้อหา: ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวัคซีน

ความปลอดภัยและความสำคัญของภูมิคุ้มกันหมู่

การออกแบบสาร

4. โครงสร้าง: เริ่มต้นด้วยข้อเท็จจริงหรือสถิติที่ดึงดูดความสนใจ ตามด้วยคำอธิบายที่ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับวิธีการทำงานของวัคซีน และจัดการกับข้อกังวลและความเชื่อผิด ๆ ทั่วไป ปิดท้ายด้วยการขอความร่วมมือให้ดำเนินการเพื่อรับการฉีดวัคซีน

5. **ภาพ:** ใช้อินโฟกราฟิกเพื่ออธิบายแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย และรวมเรื่องราวหรือประสบการณ์ส่วนตัวหรือการรับรองเพื่อให้ข้อความมีความน่าเชื่อถือ

6. **น้ำเสียงและลีลา:** ใช้น้ำเสียงให้เหมาะกับการให้ข้อมูลสร้างความมั่นใจและแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจ รวมถึงมีเป้าหมายเพื่อสร้างความไว้วางใจและลดความกลัวให้กับสาธารณชน

การเลือกช่องทาง

7. ช่องทางเผยแพร่ :

โซเชียลมีเดีย (Facebook, TikTok, LINE, YouTube):

👉 คลิปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีประสบการณ์, Infographic
ชี้แจงข้อเท็จจริง, สตีกเกอร์ไลน์ให้ความรู้

สื่อดั้งเดิม (โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์):

👉 รายการให้ความรู้, โฆษณาประชาสัมพันธ์สั้น ๆ,
บทความ/สกู๊ปข่าว

การสื่อสารในชุมชน (ผู้นำชุมชน, อสม., วัด, โรงเรียน):

👉 จัดอบรม/เสวนา, อสม. ลงพื้นที่ให้ข้อมูล, ป้าย
ประชาสัมพันธ์ในวัด/ตลาด

การออกแบบ
การสื่อสาร

HOW

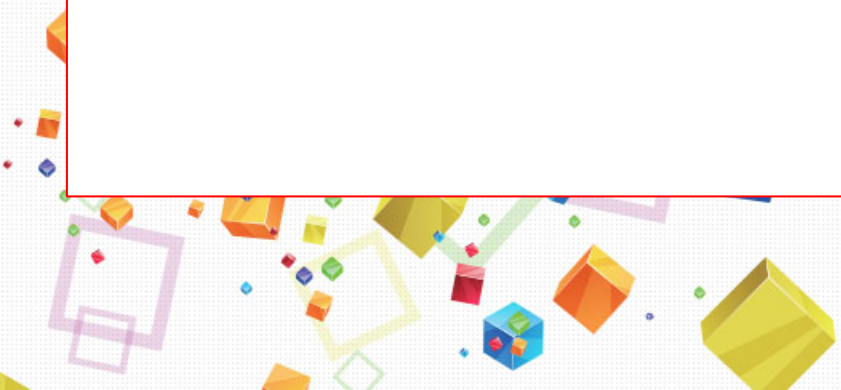
WHY?

WHAT?

WHO?

WHEN?

WHERE?

หลักการนำเสนอ 5W1H

Why	ทำไมต้องมาเสนองาน
What	เราจะต้องพูดอะไร
Who	เสนองานกับใคร
When	พูดเมื่อไหร่ ช่วงเวลาไหน
Where	ที่ไหน
How	พูดอย่างไร

★ โครงสร้างการนำเสนอ ★

- ☑ ส่วนคำอธิบายตอนต้น 5-10%
- ☑ ส่วนที่ติดตามมา 75-80%
- ☑ ส่วนบทสรุป 10-15%

The end

เอกสารอ้างอิง

วิภาณี แม้นอินทร์. (2568). การนำเสนอเชิงนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ณรงค์ อนุรักษ์. (2567). การนำเสนอเชิงนิเทศศาสตร์. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทากรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.